

REPUBLIKA SRBIJA
RATEL
REGULATORNO TELO ZA
ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE
I POŠTANSKE USLUGE

PREGLED TRŽIŠTA

ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJA I POŠTANSKIH USLUGA

U REPUBLICI SRBIJI U 2024. GODINI

Napomena:

Podaci na osnovu kojih se analizira i priprema pregled stanja na tržištu elektronskih komunikacija u Republici Srbiji dobijaju se na osnovu upitnika koje učesnici na navedenom tržištu dostavljaju Regulatornom telu za elektronske komunikacije i poštanske usluge do 30.6.2025. godine, te će određeni podaci biti objavljeni naknadno, nakon prikupljanja i obrade, u okviru publikacije „Pregled tržišta elektronskih komunikacija i poštanskih usluga u 2024. godini“.

Beograd, jun 2025. godine

11. USLUGE SA DODATOM VREDNOŠĆU I USLUGE PRENOSA PORUKA

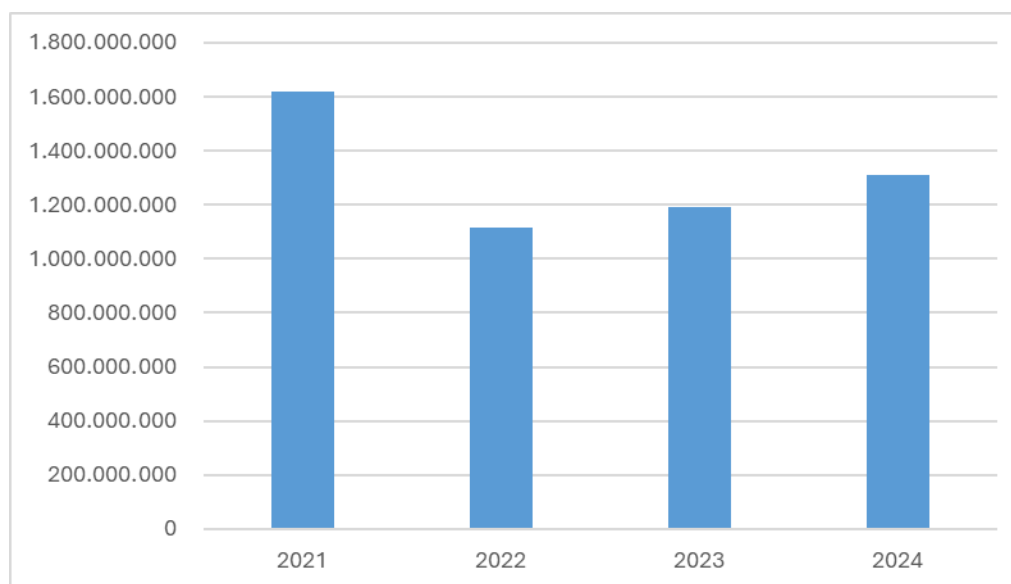
Zakonom o elektronskim komunikacijama i Pravilnikom o opštim uslovima za obavljanje delatnosti elektronskih komunikacija („Službeni glasnik RS“ broj 38/11) stvorene su administrativne mogućnosti da se priređivači usluga sa dodatom vrednošću i usluge prenosa poruka upišu u registar operatora, koji na osnovu zakonskih ovlašćenja vodi i ažurira RATEL.

U 2024. godini u registru operatora javnih komunikacionih mreža i usluga, za pružanje usluga sa dodatom vrednošću bio je registrovano 34 operatora, od čega je većina njih registrovana i za uslugu prenosa poruka. Ovi operatori svoje usluge pružaju preko operatora fiksnih i mobilnih mreža, tako što korisnici ovih mreža pristupaju uslugama operatora sa dodatom vrednošću preko javne numeracije (090Xabcdef i 0780abcdef) za prenos glasa sa dodatom vrednošću i interne numeracije mobilnih operatora za prenos poruka (SMS, MMS) sa dodatom vrednošću.

Usluge sa dodatom vrednošću i usluge prenosa poruka koje su pružali operatori, prema nameni, možemo podeliti na usluge glasanja telefonom, poslove marketinga, zabavni sadržaj, sadržaj za decu, humanitarnu pomoć, sadržaj za odrasle, igre na sreću, prenos SMS obaveštenja, bulk poruke koje se šalju u marketinške svrhe, plaćanje robe i usluga i ostalo.

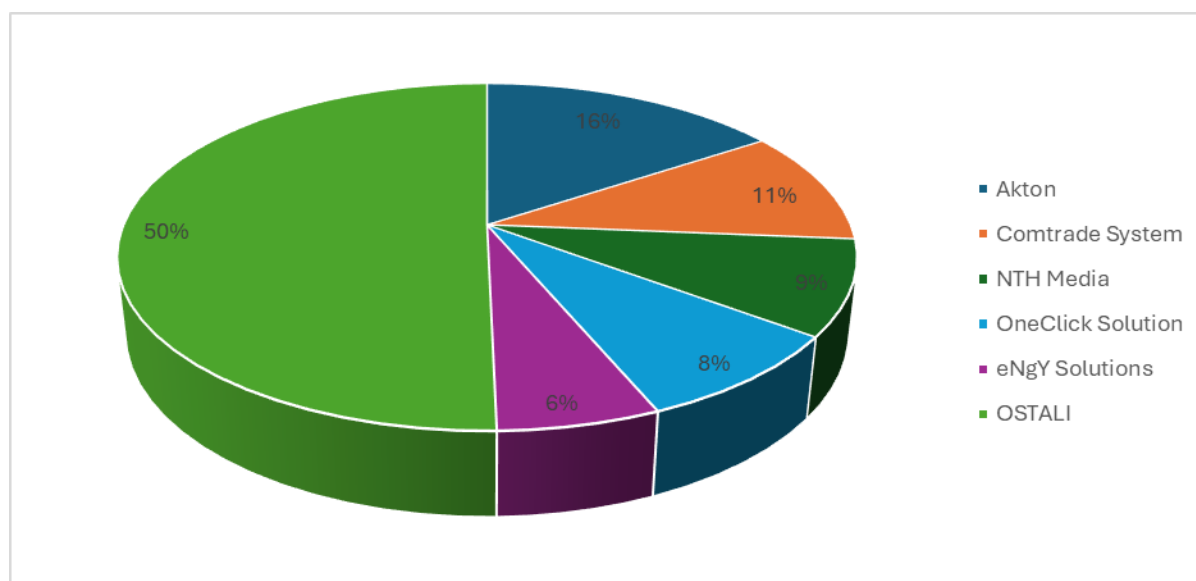
Godišnji prihodi za period od 2021. do 2024. godine od navedenih usluga prikazani su na Slici 11. 1. Pružanjem usluga proteklih godina ostvaruju se ukupni prihodi od 1,111 do 1,619 milijardi dinara godišnje. U 2024. godini, prema podacima dostavljenim RATEL-u, prihod na ovom tržištu je iznosio oko 1,310 milijardi dinara, što znači da su prihodi operatora veći za oko 10% u odnosu na prošlu godinu. Treba napomenuti da deo prihoda po osnovu korišćenja mrežnih resursa, obračuna saobraćaja i naplate ostvaruju mrežni operatori na osnovu komercijalnih ugovora između mrežnih operatora i operatora usluga sa dodatom vrednošću i usluga prenosa poruka.

Slika 11.1. Godišnji prihod za period od 2021. do 2024. godine

Prema raspoloživim podacima koje su operatori dostavili RATEL-u, tri operatora sa najvećim prihodom od pružanja usluga sa dodatom vrednošću i usluga prenosa poruka u 2024. godini su: Akton, Comtrade System i NTH Media koji zajedno zauzimaju 35% tržišta usluga sa dodatom vrednošću.

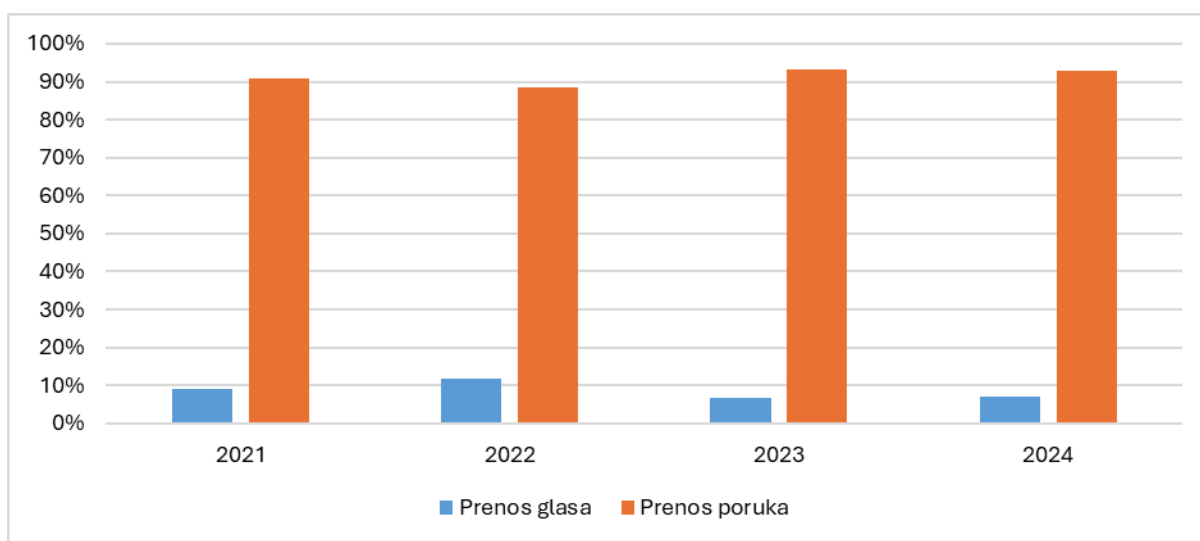
Slika 11.2. Tržišno učešće operatora usluga sa dodatom vrednošću i usluga prenosa poruka prema prihodima koje ostvaruju od ovih usluga

Tržište usluga sa dodatom vrednošću funkcioniše u uslovima potpune konkurencije. Na Slici 11.2 je prikazano tržišno učešće operatora usluga sa dodatom vrednošću prema prihodima koje ostvaruju od ovih usluga, pri čemu ponovo treba napomenuti da se ti prihodi dele sa mrežnim operatorima i klijentima koji kreiraju sadržaje.

Od ukupnih prihoda koje su operatori ostvarili u 2024. godini, oko 93 % čine prihodi od usluga prenosa poruka (SMS, MMS) i prenosa poruka sa dodatom vrednošću, a ostatak od usluga prenosa glasa sa dodatom vrednošću. Tehnološke mogućnosti koje omogućavaju lakšu i bolju obradu podataka u slučaju SMS, MMS servisa, kao i rast tržišta direktnog elektronskog marketinga, elektronskog i mobilnog plaćanja u prethodnom periodu doveli su do značajnog povećanja prihoda od prenosa poruka i prenosa poruka sa dodatom vrednošću i istovremeni pad prihoda od usluga prenosa glasa sa dodatom vrednošću, ali se poslednjih godina raspodela prihoda ustalila. Takođe, treba naglasiti da masovno korišćenje smartphone uređaja dovodi do pada interesovanja korisnika za uslugama sa dodatom vrednošću koje se realizuju prenosom glasa ili SMS porukama, što se, pre svega, odražava na govornu uslugu sa dodatom vrednošću.

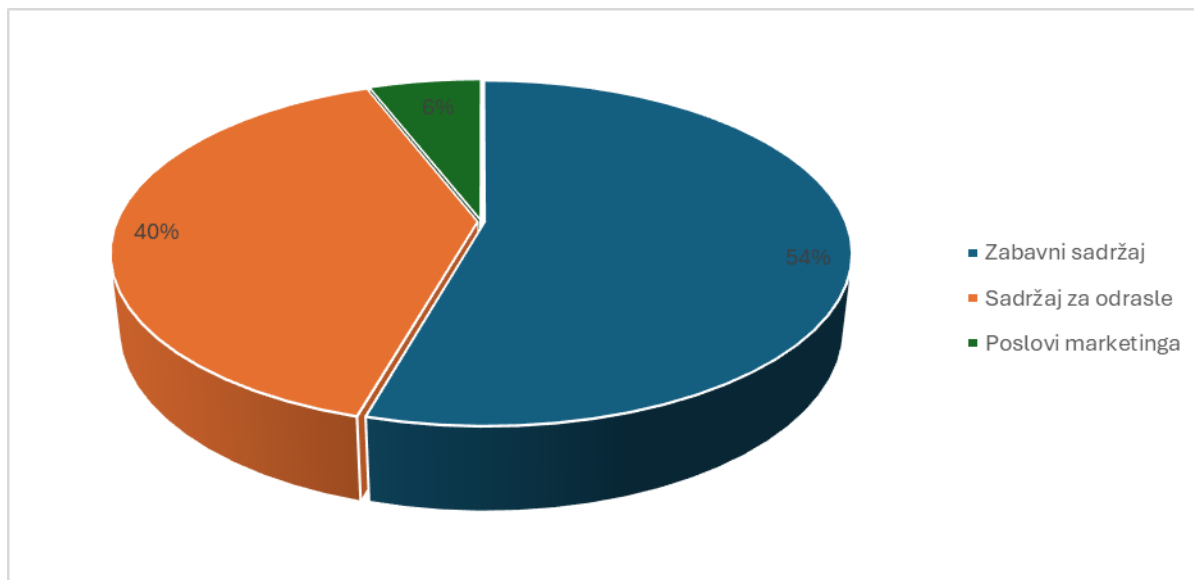
Slika 11.3. Tržišno učešće po tipu usluge sa dodatom vrednošću prema prihodima 2021, 2022 i 2023 i 2024. godini

Za potrebe pružanja usluga prenosa glasa sa dodatom vrednošću, operatori su raspolagali sa 280 brojeva, što je za 60 manje nego prošle godine.

Usluge prenosa glasa sa dodatom vrednošću u 2024. godini su realizovane u obimu od oko 1,272 miliona minuta, a učešće prema nameni je prikazano na Slici 11.4.

Slika 11.4. Učešće realizovanih minuta prema nameni za uslugu prenosa glasa sa dodatom vrednošću u 2024. godini

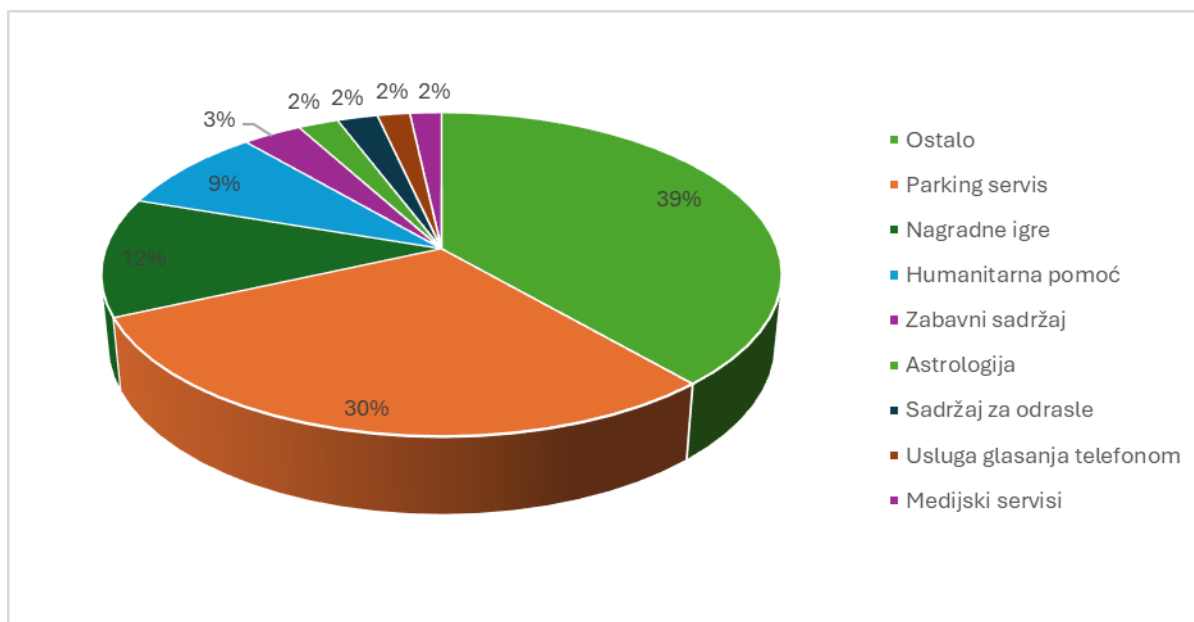
U 2024. usluge prenosa poruka (bulk poruke) i prenosa poruka sa dodatom vrednošću su realizovane u obimu od 1,174 milijardi poruka, od čega 96% čini prenos poruka (bulk poruke), a 4% prenos poruka sa dodatom vrednošću.

Učešće realizovanih poruka sa dodatom vrednošću prema nameni prikazano je na Slici 11.5.

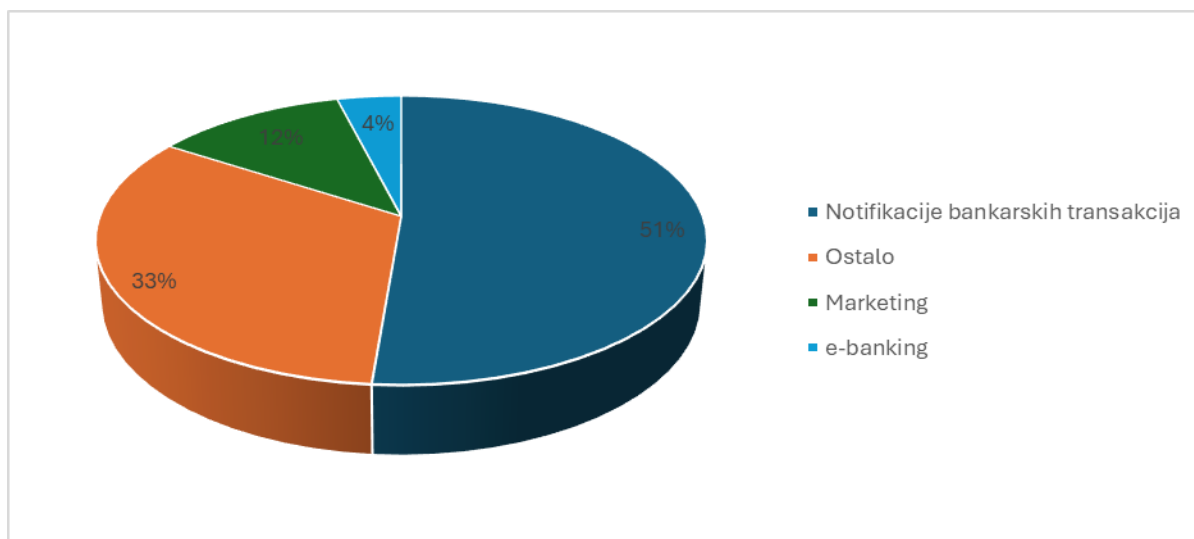
Sa slike se vidi da 30% poruka pripada kategoriji Parking servis, dok je 39% poruka iz kategorije Ostalo. Veliki procenat poruka iz ove kategorije je posledica činjenice da jedan broj pružalaca usluga u statistikama svojih platformi ne kategorišu uslugu po nameni, već ih sve svrstava u kategoriju Ostalo.

Učešće realizovanih poruka (bulk poruke) prema nameni je prikazano na Slici 11.6. Broj bulk poruka po kategorijama je na nivou prošlogodišnjeg, a porast je zabeležen samo u kategoriji e-banking, za oko 4%.

Slika 11.5. Učešće realizovanih poruka prema nameni za uslugu prenosa poruka sa dodatom vrednošću u 2024. godini

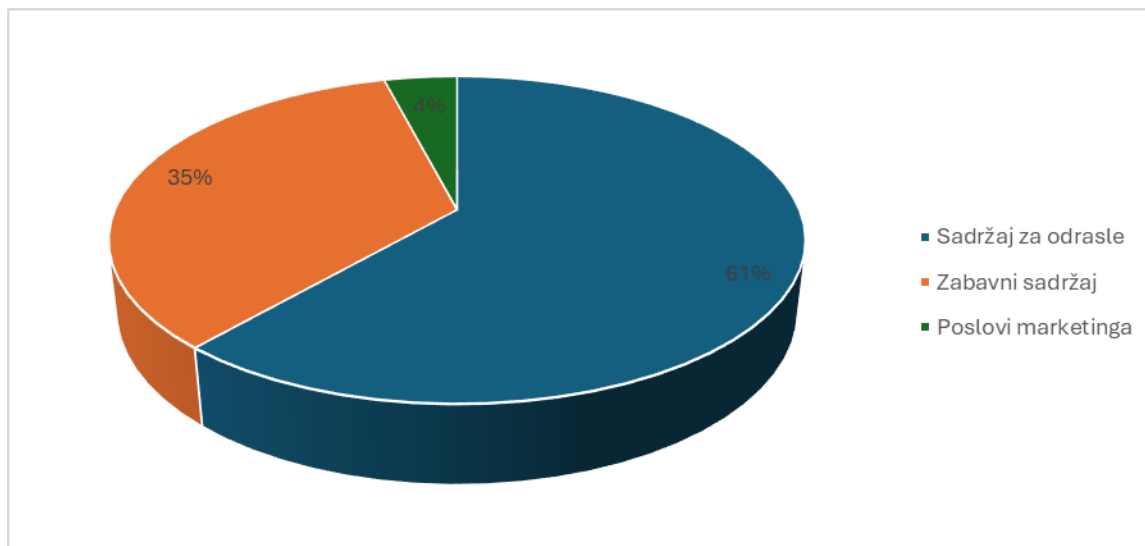

Slika 11.6. Učešće realizovanih poruka prema nameni za uslugu prenosa poruka u 2024. godini

Prihodi od usluge prenosa glasa sa dodatom vrednošću su preko 93 miliona dinara, a učešće prema nameni je prikazano na Slici 11.7.

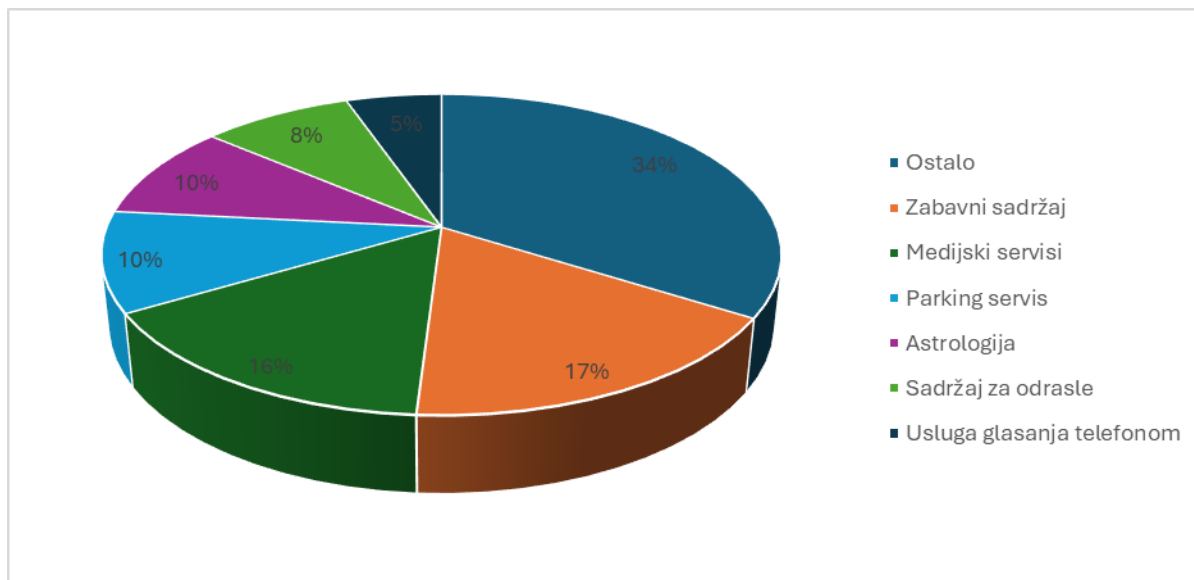
Slika 11.7. Učešće u prihodima od usluge prenosa glasa sa dodatom vrednošću u 2024. godini prema nameni

Prihodi od usluga prenosa poruka (bulk poruke) i prenosa poruka sa dodatom vrednošću su oko 1,2 milijarde dinara, od čega 32% čine prihodi ostvareni u prenosu poruka sa dodatom vrednošću, a 68% ostvaren prihod u prenosu poruka (bulk poruke). Trend smanjivanja razlike ostvarenih prihoda u ove dve kategorije poruka se nastavlja, što je posledica konstantnog porasta bulk poruka iz kategorije Ostalo.

Učešće u prihodima od usluge prenosa poruka sa dodatom vrednošću prema nameni je prikazano na Slici 11.8, a učešće u prihodima od usluge prenosa poruka prema nameni prikazano na Slici 11.9.

Slika 11.8. Učešće u prihodima od usluge prenosa poruka sa dodatom vrednošću u 2024. godini prema nameni

Slika 11.9. Učešće u prihodima od usluge prenosa poruka u 2024. godini prema nameni

